

Διὰ τῆς νέας ἐν Σουηδίᾳ ἐν γρήσει κχραβίνας τρία καὶ ἡμισυ γραμμάρια ἀπύρου παρέγουσιν ἀρχικὴν ταχύτητα 640 μέτρων μετὰ πιέσεως 2260. Νέον πλεονέκτημα σίκονομικῶν λόγων εἶναι καὶ τὸ ἔξης ὅτι ἡ κατασκευὴ τῆς νέας πυρίτιδος δὲν ἀπαιτεῖ οὕτε νέα ὄργανα οὕτε εἰδικὰ ἔργοστασία.

Ἐκατομμυριοῦχοι ἐν πολέμῳ. — Οἱ εἰς Νιζού Πόρτ, τὴν γνωστικὴν ἀμερικανικὴν πόλιν πρὸς ὑδρευσιν, μεταβαίνοντες ἐπισκέπται οὐκ ἀλλίγον διεσκέδαζον ἐσχάτως ἐκ τῆς διαφωνίας τῶν δύο ἐκατομμυριοῦχων Ἰωάννου Τακώβου "Ἀστορ καὶ Γ. Κ. Βάντερμπιλτ. Ὁ τελευταῖος οὗτος εἶχεν σίκοδομήσει: λευκὴν μαρμαρίνην καλύπην μεταξὺ τῆς διόδου Bell-vue καὶ τῶν βράχων, τῆς ἰδιοκτησίας αὐτοῦ περιοριζομένης ἀπὸ τοῦ βρορᾶ ὑπὸ τῶν ἰδιοκτησιῶν τοῦ "Ἀστορ. Κατὰ διαταγὴν τοῦ κ. Βάντερμπιλτ ὁψηλοὶ φραγμοὶ ἴδρυθησαν πέριξ τῆς ἰδιοκτησίας αὐτοῦ καὶ κολοσσαῖαι σιδηρόφρακτοι πύλαι ἀπετέλουν τὰ μόνα σημεῖα, ἐν οἷς οἱ φραγμοὶ αὐτοὶ διεκόποντο. Μολονότι δὲ οἱ φραγμοὶ οὐτοὶ σπουδαίως παρθέλαπτον τὴν τερπνὴν ἀποψίν τῶν παραθύρων τοῦ μεγάρου τοῦ "Ἀστορ, οὐδεμία εἴγε διατυπωθῆ μαρτυρία, μέγρις ὅτου οἱ τοῦ κ. Βάντερμπιλτ ἔργαται προέσθησαν εἰς τὴν δημιουργίαν τεγχνητοῦ ἀκρωτηρίου, χωροῦντος ἀπὸ τῶν βράχων πρὸς τὸν ὁκεανὸν καὶ καθ' ὅλοκληρίαν ἀποκλείοντος τὸ ἡμίσιο τῆς λασπρᾶς θάσας ἐκ τοῦ τοῦ "Ἀστορ ιεγάρου. Εἶτα τῶν ἔργατῶν τοῦ Βάντερμπιλτ καὶ εἰς ἄλλα παραπλήσια προβάντων μέτρα, λίαν παρθέλαπτοντα τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ "Ἀστορ οἱ τελευταῖοι οἵτοι διέταξαν τὴν ἴδρυσιν μακροῦ ἔχοντος περιφράγματος μεταξὺ τῶν δύο ἰδιοκτησιῶν καὶ μέγρι τῶν εἰς τὴν παραλίαν περατουμένων βράχων. Οἱ ἄνδρες τοῦ Βάντερμπιλτ μετεκίνησαν τὸν φραγμὸν τοῦτον πρὸς τὰ ἐνδότερα, ὅτε καὶ δὲ Ἀστορ, πληροφορθεὶς τὰ γενόμενα, ἐτηλεγράφησε τῷ Βάντερμπιλτ νὰ ἀποκατασταθῇ ὁ φραγμὸς εἰς ἥιν καὶ πρότερον ήστιν καὶ νὰ μείνῃ ἔκει ἀμετακίνητος. Οὕτως ἡ διαρωνία ἐκορυφώθη: τὸ παράδοξὸν δύμως εἶναι ὅτι ἀμφότεροι οἱ ἰδιοκτῆται ἡγύρουν τὸν ἴσχυοντα ἔκει νόμον, καθ' ὃν ἔδαφος, εὑρισκόμενον ἐν ἀποστάσει τριάκοντα ποδῶν τοῦ Ὁκεανοῦ ἀνήκει εἰς τὸ δημόσιον καὶ εἶναι ἐλεύθερον τοῖς πᾶσιν.

ΓΝΩΜΑΙ ΣΟΦΩΝ.

Γέλασον ποὺν ἐνετυχίσῃς, μήπως ἀποθάνητς ποὺν ἐν γέλασῃς.

JULES JANIN

Ἐν τῷ θεάτρῳ δὲν πρέπει νὰ βλέπῃ τις τινὰ ἀρχὴν τῶν δραμάτων, διότι ἐν παντὶ ἡ ἀρχὴ εἶναι δυσάρεστος.

COPERSON

Θέλετε νὰ λέγωσι καλὰ περὶ ὑμῶν; Μή λέγετε τοιαῦτα περὶ ὑμῶν αὐτῶν.

PASCAL

Δὲν εἶναι μέγα πλέονέκτημα ἡ τοῦ πνεύματος ζωηρότης ἀνευ εὐθυκρισίας.

Ἡ τελεύτης ἐκτρεμοῦς δὲν ἔγκειται ἐν τῇ ταχύτητι ἀλλ' ἐν τῇ κανονικῇ αὐτοῦ λειτουργείᾳ.

VAUVENARGUES

Ἡ καρδία δὲν ἔχει ρυτίδας.

FÉNELON

Οἱ μὴ ἀπὸ κοινοῦ ὑποστάντες δεινοπαθήματα ἀγνοοῦσι τοὺς ἵχυροτέρους τῆς καρδίας δεσμούς.

A. DUMAS, οἰός.

KOINA NOMIMA

"H

ΤΟ ΠΑΡ' ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟΝ.

A.

ΔΙΚΑΙΑ ΕΝ ΕΙΡΗΝΗ.

IX.

Αλλοδαπῶν σχέσεις καθόλου.

1. Ἐκάστη πολιτεία ἐν τῷ κυριαρχικῷ αὐτῆς δικαιώματι, δικαιουμένην ἡ ἀποκλεισθήσει τοὺς ἀλλοδαποὺς τῶν πολιτικῶν ἢ δημοσίων τελῶν, ἐκανόνιζε τοὺς δρους, ὑψ' οὓς συνεχώρει αὐτοῖς τὴν ἐντὸς τῶν ὄριων της σύναψιν ἐννόμων σχέσεων· ἀν δύμως λόγοι πήθικης ἢ δημοσίου συμφέροντος ὑπηγόρευον τὴν τῶν ξένων ἀπέλασιν, αἱ πολιτεῖαι ἐπραττον τοῦτο ἀκωλύτως, διπος Λ. χ. «Οἱ Μεσσήνιοι ἔξεωσαν Ἐπικουρείους, ὅτι πολλῶν καὶ ἀτόπων ἡδονῶν εἰσηγηταὶ ἔγενοντο τοῖς ξένοις»¹.

2. Ἐν Ἀθηναῖς ὑπῆρχε νόμος, καθ' ὃν «τοὺς ἐξ ἀλλοδαπῆς Ἀθηναῖς κατοικεῖν ἐθέλοντας εἰς πολίτας ἐνταῦθα ὀλίγον κρούνον διατριβάντας ἐγγράφεσθαι». Ἡδύνατο δὲ ὁ ἀλλοδαπὸς νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τὴν χονδικτησίαν (usucario)². Ἀλλ' ὁ Ἄρειος Πάγος τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τῆς πόλεως ἀσκῶν, ἀπίλαυνε πάντα ἀλλοδαπὸν μὴ δυνάμενον ἀποδεῖξαι πόθεν τὰ πρὸς τὸ ζῆν πορίζεται³. Ὁσαύτως καὶ ἐν Σπάρτῃ οἱ κενόσπουδοι καὶ οἱ ἐπ' οὐδενὶ χρονίμῳ παρεισθέοντες εἰς τὴν πόλιν ἀπολαύνοντο «ὅπως μὴ διδάσκαλοι κακοῦ τινος γίγνωνται⁴. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἔξεωσαν τύχαννον διανέμοντα χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς δίσκους τοῖς πολίταις, καὶ σοφιστὴν δὲ ἐκαυχᾶσθαι διάνευταν τὰ δύμηντης ὀλόκληρον ἱμέραν περὶ οἰουδήποτε ἀντικειμένου, καὶ μάγειρον, οὐ δὲ περὶ τὴν τέχνην ἐπιδειξιότης ἀντέκειτο εἰς τὴν σπαρτιατικὴν λιτότητα, καὶ τὸν ποιτὴν Ἀρχιλόχον εἰπόντα: κρείττον δηλαδή τὸν ζωὴν ἀπολέσαι.

καὶ τὸν Πρωταγόραν οἱ Ἀθηναῖοι ἀγνηθέντα τὴν ὑπαρξίν τῶν Θεῶν⁵.

3. Ἡ μὴ ἀπέλασις τῶν ἀλλοδαπῶν ἀνιετέλει ἐν τῶν κυριωτέρων ὄρων τοῦ κοινοῦ δικαίου, πολλάκις καὶ διὰ συνθήκης κυριούμενον. Οὕτω Λ. χ. ἐν τῇ μεταξὺ Αἰτωλῶν καὶ Κείων συνθήκῃ ὃντας συνεφωνήθη: «τὰν φιλίαν τὰν ὑπάρχουσαν διαφυλάττειν καὶ μηδένα ἀγεῖν Αἰτωλῶν, μηδὲ τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ πολιτευόντων τοὺς Κείους, μηδαμόθεν ὄργων μητέ κατὰ γῆν μητέ κατὰ θάλασσαν κτλ.⁶».

4. Ἐλευθέρα ἡ κοινωνία τῶν ἀγορῶν καὶ τῶν λιμένων, πλὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ πωλῶσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ τὰ ἐμπορεύματα ἀκωλύτως οἱ ἀλλοδαποὶ πήγοραζον ἀντὶ κεκανονισμένου τινὸς τέλους, ὅπερ ἐκαλεῖτο ζενικόν. Πᾶσα παράνομος παρακώλυσις ἐθεωρεῖτο ὡς ὑπέρθεσις τῶν κανόνων τοῦ διεθνοῦς δικαίου. Διὸ καὶ οἱ Μεγαρεῖς αικατηγοροῦσιν Ἀθηναῖων ἐν Λακεδαιμονί, πάσης μὲν ἀγορᾶς, πάντων δὲ λιμένων, διὸ Ἀθηναῖοι κρατοῦσιν, εἰργεῖσθαι παρατείνειν τοὺς Κείους, μηδαμόθεν ὄργων μητέ κατὰ γῆν μητέ κατὰ θάλασσαν κτλ.⁷.

5. Εἰς τοὺς ξένους πότερον ἐπιτετραμμένον «ἐλθεῖν εἰς τὰ ιερὰ τὰ δημοτελῆ καὶ ικετεύσθωντας εἰσιέναι⁸, δὲν ἐπετρέπετο δύμως νὰ μυθῶσι τῶν ἐλευθριῶν μυστηρίων, ἐκτὸς τῶν Μικρῶν, εἰς ἄπαντας προσδιόριστος ἀνευ ἔξαιρέσεως γένους ἢ θνητοτητος⁹. ὁδαύτως ἀπεκλειόντο τῆς διαιτησίας, ὡς δημοσίου λειτουργοῦματος οὐδέποτε. «ξένοις μὲν τοι γε ἐπὶ τούτῳ ἐλθεῖν οὐ συγκεχώρειον»¹⁰.

6. Νόμος ἡνίου παρὰ Λευκανοῖς: «Ἐὰν ἡλίου δύσαντος ἀφίκηται ξένος καὶ παρελθεῖν ἐθελήσει εἰς στέγην τινός, εἴτα μὴ δέξηται, ζημιοῦσθαι αὐτὸν καὶ ὑπέχειν δίκας τῆς κακοξενίας¹¹.

x.

Ἄρτικὸν δίκαιον.

I. Τὸ τὰς σχέσεις τῶν πολιτῶν διέπον ἀστικὸν δίκαιον, ἐφη-
μόζετο κατὰ φυσικὸν λόγον καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλοδαπῶν μετὰ γιγρῶν
τινῶν παραλλαγῶν. Ἰδιος ἄρχων ὁ Πολέμαρχος ἀντιστοιχῶν εἰς
τὸν παρὰ Ρωμαίους Prætor Peregrinus καὶ ἔχων συμβούθους καὶ
συμβούλους δύο τῶν προθετικότων καὶ τιμιωτάτων πολιτῶν
ἐθέροντιζε περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις ξένων καὶ μετοίκων ἀσκῶν ιδιαί-
δικαιοδοσίαν, οἷαν ἐπὶ τῶν πολιτῶν ὁ Ἀρχων βασιλεύς. Ἔκρινε
δὲ καὶ μεταξὺ ἀλλοδαπῶν καὶ ἀστῶν καὶ μετοίκων καὶ δούλων
ἔριδας καὶ διαφορὰς τῶν θεσμοθετῶν προεδρεύων ἢ τῶν ναυτο-
δικῶν διὰ τὰς τῆς ξενίας γραφάς¹².

2. Εἰς τούς ἀλλοδαποὺς ἐδίδετο τὸ δικαίωμα ἀποκτίσεως ἑγ-
γείου ἰδιοκτησίας, πῆτις ἐκαλεῖτο ἐγκτητός ἢ ἐγκτίματα¹³.
Ἡδύναυτο νὰ προτείνωσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν χρονικτησίαν
καὶ τὴν παραγραφήν, τὸ δὲ δικαίωμα τῆς ἔνοκλησίας [ius albinagi]
ὅπερ ἵσχε μέχρι τοῦ τέλους τῆς IZ'. ἐκατονταεπιρίδος, καὶ ὅπερ
κατηγορεῖν ἐν Γαλλίᾳ ἡ Συντακτικὴ συνέλευσις διὰ ψυφίσματος
τῆς 7 Αὐγούστου 1790, ἢν δὲν ἀγνωστον. Περὶ τῆς περιουσίας
τοῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀποβιώσαντος—ἐὰν γὰρ οὗτος εἶχεν ἴδιους
κληρονόμους—ἐφόροντιζον οἱ οἰκεῖοι πρόξενοι¹⁴.

3. Οἱ ξένοι καὶ μέτοικοι ἡδύναντο νὰ μαρτυρήσωσιν εἰς τὰ δικαστήρια, ὅπικύμενοι, κατὰ νόμουν, περὶ τῆς ἀληθείας!.

4. Ὡς πρὸς τὸ κῦρος τῶν ιδιωτικῶν ἐγγράφων ἵσχεν ὁ τῶν νεωτέρων δικονομικὸς κανὼν locus regit actum. «Ἀνάγνωθι δὴ μου καὶ τὸν νόμον τῶν Αἰγυπτίων, κατὰ γὰρ τοῦτον ἔδει ποιεῖσθαι τὰς διαθήκας» ἐνθάδε γάρ μετρικοῦν . . . τῶν δὲ νόμων ταύτη μὲν οὐδεῖς, ἐμοὶ δὲ πάντες βοηθοῦσι, πρῶτον μὲν ὁ παρ' ὑμῖν τοῖς μέλαλουσι διαγνώσεθαι περὶ τοῦ πρόγραμματος, ἐπειοῦ ὁ Σι- φνίων ὅθεν ἦν ὁ τὴν διαθήκην καταλιπώντις.

5. Εἰς τούς ἀλλοδαπούς ἢν ἐπιτερῷαμμένον νὰ παρίστανται ἐν δικαστηρίῳ μόνον ιδιώ ὄνοματι καὶ οὐχὶ ὄνοματι τρίτου ἐπέμποντο δὲ πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτῶν ἐκ τῆς ιδίας πόλεως ρήτορες, οἵτινες ἐκαλοῦτο σύνδικοι¹⁷. καὶ καταδικαζόμενοι ἱδύναντο νὰ ἔκκαλέσωσι τὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῇ βάσει συνθήκης, εἰς ἔτεραν πόλιν, ήτις ἐλέγετο τέττακον τος, ὡς καὶ ἡ δίκη¹⁸.

6. Ἀλλοδαπός παρ' ἀστοῦ ἐγκαλούμενος, εἰ μὴ παρέχων ἐγγύας, ὅτι θέλει ἐμφανισθῆν ἐν τῷ δικαστηρίῳ προσκαλούμενος, ἐπροσθωπορατεῖτο.

7. Καὶ ἡ ἐκουσία δωσιδικία ἦν εὐχροπτος, πολλάκις ἀλλοδαποι προθεφευγον εἰς τὰ δικαιαστήρια τῆς πόλεως ἐν ᾧ ἦν διέμενον αἴτούμενοι δικαιοσύνην. Ἐν τῷ «περὶ Ἡρόδου φόνου. Ἀντιφῶν ὁ ρήτωρ διεφύλαξεν ἡμῖν παράδειγμα δίκης «ἀπὸ συμφώνων», κατὰ τὴν ὥποιαν καὶ ὁ φεύγων καὶ ὁ διώκων ἤσαν Μιτυληναῖοι,

XI.

Ποινικὸν δίκαιον^{19.}

1. Ἐν τῇ ποινικῇ δικαιοσύνῃ ἐφηρμόζοντο καὶ εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς οἱ αὐτοὶ νῦνοι καὶ διαδικασία, ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουσιν οἱ λέγοντες ὅτι ὁ ξένος ἔθεωρεῖτο ως εἶλως καὶ ἐτιμωρεῖτο ἄνευ διαδικασίας²⁰ παρατηροῦμεν ὅτι οὐ γνώμην αὕτη οὐδαμοῦ στηριγμένη τούτων μάλιστα μανθάνομεν ὅτι καὶ οὐ σύλληψις κατηγορούμενον τινὸς διὰ νὰ ἡ ἔγκυρος ἔποεπε νὰ γεινὴ διὰ ψηφίσματος: οὔτω, καθ' ἡ μαρτυρεῖ Ἰδη Δημοσθένης, Ἄντιφῶν τις, κατηγοροῦθείς ως σκοπῶν νὰ καύσῃ τὰ νεώρια καὶ συλληφθείς, ἀπελύθη δι' ἔλλειψιν καταδχετηρίου²¹. Ἐπετρέπετο μὲν ν' ἀπαχθῆ ὁ καταγγελλόμενος ξένος εἰς τὸν ἴγμοδιον ὄρχοντα (τὸν Πολέμαρχον) πόρος δὲ ἐπεδίδετο καὶ οὐ ληξίς οὐ ἔγκλημα, ως ἐκαλεῖτο τὸ τῆς μηνύσθεως ἔγγραφον, ἀλλ' ἀν μὴ οὐτος ἔκρινε βάσιμον τὴν ἀγωγήν, ἀπέλυνεν ἀμέθως τὸν κατηγορούμενον.

2. Ξένος φωθαίεις καταποδίδιων τὴν πόλιν ἐτιμωρεῖτο μὲν θάνατον. «Ἀνάξενον τὸν Ὁκορείτην ως κατάσκοπον συλληφθέντα ἔχομεν Δημοσθένης θανάτῳ ζητιῶσαι»²².

3. Ωδαύτως μὲν θάνατον ἐτιμωροῦντο οἱ παραχαράκται καὶ οἱ κιβδηλοποιοί. «Νόμος ἐστίν ἀπάδαις ως ἔπος εἰπεῖν ταῖς πόλεσιν, ἐάν τις τὸ νόμισμα διαθέσειν θάνατον τὴν ζητείν εἴναι»²³.

4. Εἰς τούς ξένους ἥτο ἐπιτετραμμένον ἐν Ἀθήναις νὰ συνάψωσι γάμον, ἔαν δημοκράτης τὴν ιθαγένειαν αὐτῶν διὰ δόλου καὶ ἀπάτης (τέχνη ἡ μηχανῆ ἡτινοῦ) συνέζων μετὰ ἐλευθέρων, τότε ἥδυναντο νὰ μηνιθῶσιν εἰς τοὺς θεσμοθέτας καὶ ἥττωμενοι ἐπωλοῦντο ὡς δοῦλοι, οἱ δὲ πολίται ἐκαταδικάζοντο εἰς πρόστιμον χιλίων δραχμῶν²⁴. Τὰ τέκνα τῶν ἐκ τοιούτων γάμων δὲν ἀπέκτων τὴν ιθαγένειαν· «ἔαν μὴ τις ἔξ ἀμφοτέρων τύχῃ ἀστῶν τούτῳ μὴν μετεῖναι τῶν τῆς πολιτείας»²⁵. Ὁ δικληρὸς δῆμος οὗτος νόμος εἰδαχθεὶς ἐπὶ Περικλέους ὀλίγον ἰδχυσε. Καταγγένεντα δὲ ὑπ’ αὐτοῦ τούτου τὸν εἰδίγαγον πάλιν ἐπὶ Εὐκλείδου ἄρχοντος τὸ 403 π. Χ. Ἐννοεῖται βεβαίως ὅτι ὁ νόμος οὗτος δὲν ἴδχυεν ὡς πρὸς τοὺς καταγομένους ἐκ πόλεων εἰς τὰς ὄποιας διὰ συνθήκης ἔχογηεῖτο τὸ δικαίωμα ἐπιγαμίας (*jus connubii*), οἷον τὰς Θήβας, τὴν Εύβοιαν κτλ.²⁶. Ἐν τούτοις εὑρίσκονται καὶ παραδείγματα γάμων ξένων καὶ ἀστῶν, θεωρουμένων ἐγκύρων· οὕτω λ. χ. ἡ μῆτρος τοῦ Κίμωνος καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους ἦσαν ξέναι²⁷.

5. Ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς πρόσδιψυας ὅπως μεταχειρίζωνται τὴν διαμονὴν αὐτῶν ἐπὶ βλάβῃ ἐτέρας πολιτείας ή τῆς ἑαυτῶν.

6. Οἱ ἔνοι ὑπέκειντο εἰς τὴν κατασκοπίαν δεγομένην γραφήν νόῳ γυννιόδουνος ὑπεβάλλετο εἰς βασανιστήρια ὅπως μαρτυρήσῃ, καὶ ἀπελύνετο μὲν ἀποδεικνυόδουνος ἄθως, κατεδικάζετο δὲ εἰς θάνατον, ἀποδεικνυούμενης τῆς ἐνοχῆς αὐτοῦ²⁸.

7. Οἱ ἀλλοδαποί ἥδυναντο γὰρ καταμνύσθωσιν ἔγκληπα κατὰ

Ι. Οι αιδοσαντο πονηντο να καταφινωσον της κακης κατα της κοινης ασφαλειας, και να παραστωσιν ως δημόσιοι κατηγοροι, επρεπεν ουμως να λάβωσι παρα του δήμου την πρόσ του- το αδειαν²⁹.

8. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ἐν Ἀθηναῖς, ἐγένετο ἔδρευνα περὶ τῆς γνωσιότητος ἡ μὴ τῶν πολιτῶν Ἡ ἑξακοίνωσις τῶν ἐπειδάκτων καὶ γνησίων πολιτῶν (ἀποψήφισις, διαψήφισις) διεξῆγετο ὑπὸ τῶν δημοτῶν τοῦ δῆμου ἐν ᾧ ἦν ὑποψία, ὅτι ὑπῆρχε τοιοῦτος, εἰς τὸ ἐν Κυνόδαργες ἐπὶ τούτῳ ὀριζμένον δικαστήριον τῶν ναυτοδικῶν, ἐνώπιον τοῦ οἰκείου δημάρχου, παρ' ᾧ ἦν τὸ λεξιαρχικὸν γραμματεῖον ^{νζθ}. Ὁ παρέγγαρπτος (ἀποψήφισθεις) διεγράφετο ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν γνησίων πολιτῶν· ἀν διμως ἐθεώρει ἐαυτὸν ἀδικηθέντα πιδύνατο νὰ ἐφεσιβάλλῃ τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τῶν Ἡλιαστῶν, πλὴν ἡττώμενος ἐπωλεῖτο ὡς δοῦλος³¹. Τηπῆρχον καὶ ἄλλαι ποινικαὶ διατάξεις κατὰ τοῦ ἰδιοποιουμένου δικαιώματα πολίτου, οἷον ἡ γραμμὴ ἐν ιας, δ' ὡροξενίας, παράστασις κτλ., πᾶσαι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου ἐξεταζόμεναι.

XIII.

Απόκτησις ιθαγενείας.³²

1. Οι ξένοι ἐπλεόναζον ἐν Ἀθήναις καὶ ἀπετέλοιν τὸ τρίτον όχεδὸν μέρος τοῦ πληθυσμοῦ. Τὸ ἐμπόριον, αἱ τέχναι, δός δ' εἰπεῖν καὶ τὰ μεγάλα προνόμια ὃν ἀπῆλανον εἴλκουν αὐτούς εἰς τὴν φιλόξενον ταύτην πόλιν³³. Οἱ ξένοι ἥδυναντο ν' ἀποκτήσωσι τὸ δικαίωμα τούτου διὰ τῆς νομιμοποιήσεως, ἢς κατ' ἀρχὰς σπανία ἐγένετο κρηῆσις καὶ μάλιστα διὰ σπουδαίας ὑποθεσίας³⁴. Εὔπροσδεκτοι ἦσαν καθ' ἄπαδαν τὴν Ἑλλάδα πάντες οἱ τεχνίται, οἱ προφῆται, οἱ ιατροί, καὶ οἱ ψάλλοντες τὰ κλέα τῶν ἱηδῶν γαῆφδοι³⁵. Εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας ἐδίδετο ὁ τίτλος τοῦ πολιτοῦ τοῖς τυραννοκτονίσασι ξένοις, τοῖς φιλοσοφοῖσιν, ώς Ἀναχάρσιδι τῷ Σκύθῃ καὶ Ζήνωνι τῷ Κίτιεῖ, καὶ Κλεάνθῃ τῷ Ἀσδίῳ· πολλάκις δὲ καὶ τοῖς δούλοις³⁶. Πρὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος Τόξαιος ὁ ἐπιφανεῖς Σκύθης ἐγένετο δεκτὸς μετὰ μεγάλων τιμῶν ἔνεκα τῆς ιατρικῆς αὐτοῦ τέχνης³⁷. εἰς τὸν Ἀνάχαρσιν μάλιστα ἐπετράπτη ἡ εἰδοδος καὶ εἰς τὰ μυστήρια³⁸.

2. Τὸ δημόσιον τοῦ ξένου τοῦ μέλλοντος ν' ἀποκτήσῃ τὰ τοῦ πολίτου δικαιώματα προύτεινετο εἰς δύο κατὰ συνέχειαν ἐκ-
κλησίας, εἰς ἣς ἐψηφισθόσιν κρίθοντι, αἱ δὲ ὑπέρ ψῆφοι δὲν
ἔπρεπε νὰ ὕστιν ὀλιγωτέραι τῶν ἔξι χιλιάδων. Ἐννέα ἡμέρας
μετὰ τὴν πρώτην ψηφοφορίαν ὁ λαός συνήρχετο καὶ πάλιν
ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ, τὸ δ' ἀποτέλεσμα τῆς νέας ταύτης
ψηφοφορίας ἀνέφερον εἰς τὴν ἔξι Ἀρείου Πάγου Βουλίν, ἥτις
ἔπεκύρωσε τὴν πολιτογράφησιν διὰ ψηφίσματος, τὸ υποίον ἐπὶ
ὅλοκληπτον ἔτης ὑδύνατο ὑπὸ τοῦ τυχόντος νὰ προσβληθῇ ὡς
ἀντικείμενον εἰς τοὺς νόμους³⁹. Οἱ οὕτω πολιτογραφούμενοι

έκαλοῦντο δημοποιοῖτοι πρὸς οὓς ἀντίστοιχούσιν οἱ παρὰ Ρωμαίοις *cives adscititi*. Οὔτοι ποὶ ἀναλάβωσι τὰ τοῦ πολίτου δικαιώματα καὶ καθήκοντα ὥφειλον νὰ ἐγγραφῶσι δημόται εἰς τινα δῆμον ἢ φυλὴν ὑπὸ τῶν προστατῶν οἵς ἀπέκειτο «*κλαρδῖαι* (τοὺς δημοποιοῦτος) ἐς φυλὰν καὶ δῆμον»⁴⁰. «*Ἄπιγορεύετο δ'* αὐτοῖς «*ἔξεναι τῶν ἔννεα ἀρχόντων* καὶ *ιερωδύνης μητρεμίᾳς μεταδχεῖν*⁴¹».

3. Εάν τις ἐφαίνετο ἀνάξιος πολιτογραφήσεως ἐγίνετο ἐκκλησίς εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπερ ἀνεκάλει τὴν πρᾶξιν ἐν εὐρισκον ὅτι κακῶς ἢ ἀπεισκέπτως ἀπενεμήθη ἢ χάρις αὗτη· ώς 2. χ. ἡκύρωσε τὰς ἐκλογὰς Πυθολάου τοῦ Θεσσαλοῦ καὶ Ἀπολωνίου τοῦ Ὁλυνθίου.

4. Οὐδεὶς ἥδυνατο νὰ πολιτογραφηθῇ συγχρόνως ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν ἄλλῃ πόλει⁴²· καὶ σίμερον ὅμως, ὅτε οἱ πάντες εἶναι *libres penseurs*, ἀπαγορεύεται ἢ εἰς πολλὰς πόλεις πολιτογράφησις.

5. Εἰς τὸν πολιτογραφούμενον ἀλλοδαπὸν ἐδίδοντο πολλὰ προνόμια, οἷον ἐπιγαμία, ἔγκτησις γῆς καὶ οἰκιῶν, ἀτέλεια—ἰδίως μετουκίου κτλ., πάντα δὲ ταῦτα περιελαμβάνοντο ὑπὸ τοὺς γενικοὺς ὅρους ισοτέλεια καὶ ισοπολιτεία. Οἱ κτώμενοι τὴν θιαγένειαν ὑπέκειντο εἰς τὰ αὐτὰ μὲ τοὺς πολίτας βάρον, ἔχοντες τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ δινάμενοι νὰ παρασταθῶσιν αὐτοπροσώπως εἰς τὰ δικαστήρια εἴτε ὡς ἐνάγοντες εἴτε ὡς ἐναγόμενοι καὶ διενεργοῦντες τὰς μετά τοῦ δῆμου ὑποθέσεις τῶν ἀνευ μεσολαβήσεως προστάτους τιμῆς δὲ χάριν ἐχορηγεῖτο ἐνίστε καὶ προεδρεία ἐν τοῖς ἀγῶνι⁴³. Οἱ Βυζάντιοι εὐγνωμονοῦντες εἰς τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τῇ κατὰ τοῦ Φιλίππου βοηθείᾳ, προτάσσει τοῦ Δαμαγήτου ἐγήνισαντο «Ἀθηναίοις δόμεν ἐπιγαμίαν, πολιτείαν, ἔγκτησιν γῆς καὶ οἰκιῶν, πόθοδον ποτὶ τὰν βιώλαν καὶ τὸν δῆμον, πράτους μετὰ τὰ ιερά, καὶ τοῖς κατοικεῖν ἐθέλουσι τὰν πόλιν ἀλειτουργῆτος εἶμεν πασδιν τῶν λειτουργῶν⁴⁴». Τὰ αὐτὰ δικαιώματα παρεχώρουσαν οἱ Ἀθηναίοι εἰς τοὺς Θηραίους, εἰς δεῖγμα τῆς πρὸς αὐτοὺς εἰλικρινείας καὶ φιλίας⁴⁵ καὶ εἰς τοὺς Εὐδοεῖς καὶ Πλαταιεῖς⁴⁶. Οἱ Ἐφέσιοι πρὸς ἀμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν ἃς παρέσχουν αὐτοῖς οἱ Σελινούντιοι καὶ οἱ Συρακούσιοι, κατὰ τὰ τελευταῖα ἐπὶ τοῦ Πελοπονν. πολέμου «ἀριστεῖα ἔδοκαν καὶ κοινῇ καὶ ἴδιᾳ πολλοῖς, καὶ οἰκεῖν ἀτέλειαν ἔδοσαν τῷ βουλομένῳ ἀεὶ⁴⁷». Πολλὰ τῆς Κρήτης πόλεις πόλεις πόλεις διανοίσαν νὰ ἐνισχύσωσι τὴν ἔνωσιν αὐτῶν διὰ τῶν ισχυρῶν τούτων δεσμῶν γνείαν πουισάμενοι καὶ ἐν ταῖς συμβάσεσιν, ὃν τὴν τίγρον τὸν ὀρκίσθησαν δημοσίᾳ.

Διὰ τοῦ δικαιώμάτος τῆς ἐπιγαμίας ἐπετρέπετο εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς νὰ νυμφεῦνται λαμβάνοντες γυναῖκας ἐκ τῆς πολιτογραφήσασι αὐτοὺς πόλεως καὶ εἰς τὰς γυναῖκας «ἐκδίδοσθαι εἰς ἀνδρας ἐτέρας πόλεως»· ἐνῷ παρὰ Ρωμαίοις, ὃν οἱ νόμοι θεωροῦνται ὡς ἀριστούργημα τῆς ἀνθρωπίνου διανοίας πρὸ τῆς *Lex Canuleja* ὡς μεταξὺ ἀλλοδαπῶν καὶ Ρωμαίων γάμος δὲν θεωρεῖτο ὡς *justum matrimonium*· οὐδέποτε ἐπετρέπετο τὸ συνubium εἰς τοὺς ξένους καὶ τὸ δὴ χειριστὸν ὡς μεταξὺ πληρείων καὶ πατογίκων γάμος ἐπὶ πολὺ ἀπηγορεύετο. «Ἐγκτηματαὶ ἐκ της ἀλλοδαπῆς ἰδιοκτησίαι, αἱ ἀλλως ἔγγειοι οἱ φανεροί· Οἱ νομικὸς οὗτος ὅρος τῆς ἐγγείου περιουσίας, ἀντίθετον ἔχων τὸν ἀφανῆ τὴν ἐν χούμασι, καὶ σώμασι, καὶ σκεύεσι, κατὰ τὸν Ἀρποκρατίωνα, συνισταμένην, μετῆλθε καὶ εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας⁴⁸.

Α τέλεια ποτὶ ἀπαλλαγὴ παντὸς φόρου ἥκατο πάσης εἰδιφορᾶς—έξαιρεται τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς προσκείτο περὶ ἔξακολουθήσεως πολέμου ἢ ἔξοπλίσεως στόλου—ἐδίδετο τιμῆς ἔνεκεν εἰς τοὺς βασιλεῖς, πόλεις ἢ καὶ εἰς ιδιώτας ὡς ἀμοιβὴν προγενημένων εὐεργεσίων. Οὕτω 2. χ. Οἱ Δελφοὶ «*ἔδοσαν Κροίσῳ Λυδοῖσι προμαντηῖν* καὶ ἀτελίνιν καὶ προεδρίνιν καὶ ἔξεναι τῷ βουλομένῳ αὐτῶν γενέσθαι Δελφὸν εἰς τὸν ἄφει χρόνον, ὅτι Κροῖσος κατ' ἄνδρα δύο στατῆρας χρυσοῦ ἔκαστον ἐδωρίσατο»⁴⁹. Οἱ Σπαρτιῆται εἰς τοὺς Δεκελεῖς· οἱ Ἀθηναίοι εἰς τὸν Φαρσάλιον Μένωνα, καὶ τὸν ἡγεμόνα τοῦ Βοσπόρου Μένωνα, «*ὅτι μεγάλην ποστέτα σίτου ἐδωρίσατο τῇ πόλει*»⁵⁰. Η ἀτέλεια ἐχορηγεῖτο μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν, ἵνα ἀντίγραφον ἐτίθετο ἐν τοῖς δημοσίοις, ἵνα ἀρχείοις, ἔτερον δὲ ἐνεγράφετο ἐν στήλῃ «*ἴνα καὶ οἱ λοιποὶ πάντες εἰδῶσιν ὅτι καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἀνδρας καὶ χρείαν παρεχομένους ταῖς πόλεσι τιμῶσι δωρεαῖς ταῖς προσποκούσαις*»⁵¹.

Ἐκτὸς τῆς ἀτέλειας ἐδίδετο πολλάκις εἰς τοὺς οὕτω πολιτογραφούμενους καὶ ἐν τέλεια ποτὶ συμμετοχὴ εἰς τὰ τῆς πολιτείας.

.... «*Ἔδοξε τοὺς Ἀπειρώταις, πρόξενον εἶμεν αὐτὸν Γάιον Δάζουπον Βρεντεσίνον καὶ αὐτὸν καὶ ἐκγόνους, ὑπάρχειν δὲ αὐτὸν καὶ ἀτέλειαν καὶ ἐν τέλειαν καὶ ἀσφάλειαν καὶ πολέμου καὶ ειράνας*⁵².

Ἐδίδετο πρὸς τούτοις καὶ ἀσυλία· κατὰ ταύτην οἱ ἀλλοδαποὶ καὶ ἡ περιουσία αὐτῶν ἔμενον ἀβλαβεῖς ἀκόμη καὶ ἐν καιρῷ πολέμου⁵³.

Ἡ ιδοπολιτεία, ἵνα πρῶτον παράδειγμα ὑπὸ τῆς ιστορίας μνημονεύμενον εἶναι ἢ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων τοῖς Πλαταιεῖσι χορηγηθεῖσα, διέφερε τῆς συμπολιτείας ἵνα τῆς συμμετοχῆς ἐν τῇ διοικήσει τῆς χώρας. Δι' ιδοπολιτείας ἵνα μένει τὸ Βυζάντιον καὶ ἡ Πέρινθος· αἱ πόλεις τῆς Χαλκιδικῆς μετὰ τῆς Ολύνθου, αἱ διάφοροι πόλεις τῆς Αιτωλίας κτλ.⁵⁴. Διὰ τῆς ιδοπολιτείας παρεχωροῦντο «*πάντα τὰλλα πλὴν εἰ τις ιερωδύνη ἐστιν ἢ τελετὴ ἐκ γένους, μηδὲ τῶν ἀρχόντων τοῖς δὲ ἐκ τούτων*»⁵⁵. Διὰ τῆς μεταξὺ Ροδίων καὶ Ἀθηναίων συμβάσεως παρέχονται ἐκατέρᾳ τῶν συναλλαξαμένων πολιτειῶν τὰ αὐτὰ δικαιώματα⁵⁶. Ωσαύτως καὶ μεταξὺ Αθηναίων καὶ Ρωμαίων, μεταξὺ τῶν Κρητικῶν πολέων κτλ.⁵⁷. Πλείστας τοιαύτας συμβάσεις εὑρίσκει ὁ βουλδημένος εἰς τὰς συλλογὰς τῶν *Barbeyrac*, *Boeckius*, *Rangabès*, *Pitákkη* κτλ.

6. Καὶ ἐν Λακεδαιμονίῳ, μεθ' ὅλην τὴν φαινομενικὴν αὐτοπότητα, οἱ ξένοι δὲν ἀπεκλείοντο τῆς πολιτογραφήσεως, οὐδὲ τῶν εἰς ἐνδόξους πολίτας ἀπονεμούμενων τιμῶν, ὅσακις οὐτοὶ ἀνεδείκνυντο εὐεργέται, ἢ λυσιτελεῖς τῇ πολιτείᾳ, ἢ ἐτύγχανε τις προέχων ἢ διαπρέπων ἐπὶ τέχνης⁵⁸. ως ὁ ἐκ Σάρδεων περιθῆμος ποιητὴς Ἀλκμάν περὶ οὐ σύζεται παρὰ Πλουτάρχῳ, τὸ ἔξης ἐπίγραμμα:

Σάρδιας ἀρχαῖος πατέρων νομὸς—

νῦν δέ μοι

Ἀλκμὰν ὄνομα καὶ Σπάρτης εἰμὶ πολίτης⁵⁹.

Καὶ ἐν Μεγάροις δύμορφ τῶν Ἀθηνῶν ἐχορηγεῖτο ώδαύτως ὁ τίτλος πολίτου. Διοκλέα τὸν Ἀττικὸν ἐτίμησαν μάλιστα καὶ δι' Ἑροτῆς, ἵνα μνείαν ποιεῖται ὁ Θεόκριτος:

Νισιδῖοι Μεγαρῆς, ἀριστεύοντες ἐρετμοῖς
ὅλοι, οἰκεῖοι τε τὸν Ἀττικὸν ως περιάλλα
ξεῖνον ἐτιμάσασθε Διοκλέα⁶⁰.

7. Υπὸ τίνι κοσμοπολίτιδα τῶν μαντείων πολιτικὴν οἱ δραγμοὶ τῆς ξενηλασίας καταπίπτουσι, βάρδαροι δὲ καὶ Ἐλληνες ἀδελφοποιοῦνται. Οὕτω 2. χ. ἀναγνώσκομεν ἐν Ἡρόδοτου I, 54 ὅτι οἱ Δελφοὶ ἔδοσαν εἰς τοὺς Λυδίους νὰ γίνωσι πολίτας ὥποτε ἕνθαλον.

8. «*Ολαὶ αἱ τοὺς ιδοτελεῖς ἀφοιῶσαι ὑποθέσεις πρὸ τῆς εἰς δίκην εἰδαγωγῆς παρουσιάζοντο εἰς τὸν Πολέμαρχον ὅστις τὰς παρέπεμπεν εἰς τὸ ἀγυδόνιον δικαστήριον. Πλειστέρας πληροφορίας περὶ τῶν ἀλλοδαπῶν δὲν ἔχομεν, οἱ ὑπὲρ αὐτῶν λόγοι τοῦ Υπερείδουν καὶ τοῦ Ισαίου, ἀτυχῶς ἀπωλέσθησαν καθὼς καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου κωμῳδίαι τοῦ Κράτητος καὶ Ἀντιφάνους. — Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τοὺς ιδοτελεῖς καὶ ιδοπολιταῖς ἔξεταστον ἥποτε ἐτέρων κλάσιν ἀλλαδαπῶν γὴ ἀπολαύουσαν τῶν αὐτῶν μὲ τοὺς πολίτας δικαιωμάτων.*

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1) Αἰλιαν. Ποικ. Ιστ. Κεφ. ΙΒ' βιβλ. Θ' ἔκδ. Α' Κοραζῆ.

2) Πλάτ. Νομ. ΙΒ'—Ισοχρ. Ἀρχιτ. 9.

3) Πλούτ. Σολ. ΑΑ.—Δημοσθ. π. Εὔθουλ. 1308.—Ισοχρ. Ἀρεοπ. ΙΖ.

4) Πλούτ. Λυκουργ. ΚΖ.

5) Βοεκλ. Corp. Inscrip. σελ. 280

6) Διογ. Δασερ. 11, 5.—Ξεν. Ἀπομν. I, 1.—Πλάτ. Εύθ. II, V.

7) Απολ. ΣΧΙΔ.

8) Θουκ. A. 67.—Διοδ. Σικελ. XII, 39.

9) Θουκ. V. §. 18.—Σολ. ἡ Ἀργ. Ἐλλην. Δικ. ἀρθ. 458, 468.

9) Θουκ. αὐτόθι.

10) Σούδ. ἐν λέξει. Καὶ σήμερον ἔτι, οἱ ἀλλοδαποὶ εἰσὶν ἀνίκανοι πρὸς διατητήσιαν (Carré Compet. E. 392. Οἰκον. Πολ. Δικ. σελ. 736).

- 11) Αἰλ. Π. Ἰστ. Δ. ἀ.—Στοβ. Ἀνθ. τομ. Β' σελ. 180.
- 12) Αἱ ἄγωγαὶ διηροῦντο εἰς δημοσίας, αἵτινες ἐκαλοῦντο γραφαὶ καὶ εἰς ιδιωτικὰς αἵτινες ἐκαλοῦντο δίκαια, αἱ πολιτικὰς ἄγωγαὶ ἡσαν ἥπιονται [δίκαια κατά τινος] ἥ μη ποιονται [δίκαια πρός τινα]. Η καταγγελία προσώπου ἀσκοῦντος πολιτικὰ δικαιώματα ἐνῷ ἐστερεῖτο τοιούτων ἐκαλεῖτο ἐν δειξισ, ἥ δὲ τοῦ συλληφθέντος ἐπ' αὐτοφώρῳ ἢ παχωγή, ἥ φήγησις. (Reinach).
- 13) Ἡρόδ. Ε. 23.—Δημ. περὶ στεφ. 265.
- 14) Δημ. πρὸς Καλιππον 1237.
- 15) Δημ. πρὸς Δαρεῖ. 927, 929, 937.
- 16) Ἰσοχρ. Λίγην. §. §. δ. ζ. ἔκδ. Κοραζῆ.
- 17) Ἐπεμ. Μέγα εν λέξει ἐκκλητος.
- 18) Ραγκαβῆ ἀρχ. λεξ. ἐν λέξει.
- 19) Σημ. Αἱ δίκαια τὸ πρῶτον ἀπεφασίζοντο κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπιεικείας, καὶ μόνον ἐπὶ τινῶν ἀδικημάτων, οἷον ἀνθρωποκτονίας, μοιχείας κτλ. ὑπῆρχον κανόνες τινὲς καθιερωμένοι εἶς ἔθους· διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ δικασταὶ ἐκαλοῦστο αἱ συμνήται ὡς κατ' αἴσαν δηλονότι κατ' ἔθος δικάζοντες. (Σαριπ. Διεθν. Νομ. σελ. 124). λίαν δὲ ἀργὰ οἱ κανόνες οὗτοι ἔλαβον κύρος νόμου. Η ἀργὴ τοῦ ἀντιπεπονθότος, κατὰ τοὺς ἡρωΐκους χρόνους, ἀποτελεῖ μᾶλλον ἡθικὰ ἀξιώματα ἢ νομικὰ ποινάς. Η πολιτεία διποτας προλαβῇ τὰς ἀντεκδικήσεις παρενέβαινε μεταξὺ τοῦ φονέως καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ φονεύθεντος (Ἴλιαδ. Α. 498, 632.—Ψ. 118), ἐμμέσως μὲν διὰ τῆς θρησκείας ἐξαναγκάζουσα τὸν δράστην εἰς φυγὴν (Αἰσχ. Εὔμ. 419.—Ἡρόδ. Ἀποσ. 80), ἀμέσως δὲ διὰ τοῦ νόμου καταδιώκουσα αὐτὸν (Εὐριπ. Ορέστ. 851 καὶ ἐφεξ.). τοῦτο δέ γίνετο δὲν φονεύθεις δὲν ἐγκατέλιπεν ὑπερασπιστὰς ἥ δὲν οὗτοι ἡσαν ἀδύνατοι ἀπέναντι ἴσχυροι. (Ὀδυσ. ΧΧIII. 118). συνήθως οἱ κακογράφοις ἀπηλλάσσοντο τῆς ποινῆς ἀντὶ τῆς τιμῆς τοῦ αἴματος «πόλλ᾽ ἀποτίοντες». (Ἴλιαδ. ΙX, 496, 632) εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ παθόντος. Ο δὲ ἀκαμπτος συγγενῆς καὶ μὴ συγχωρῶν φονέα, διέπιπτεν εἰς τὴν γενικὴν κατάκρισιν (Ἴλιαδ. ΙX, 496). Τὸ ἀντίποιον κατὰ τοὺς ἡρωΐκους χρόνους ἔφερε διάφορα διόνυμα, οἷον ποινή, τιμῆ, μοιχεύγρια κτλ. καὶ διέφερεν ὡς πρὸς τὸν καταλογισμὸν λ. γ. τὰ ἐγκλήματα καθοδιώσεως δις ἡ ιεροσυλία, ἥ ἐπανάστασις, ἥ προδοσία, διφερεμπούς, ἐν ἐνὶ λόγῳ πάντα τὰ κατὰ τοῦ κράτους εὐθυνόμενα. ἐπιμωροῦντο μὲν θάνατον κατὰ τοὺς ἡρωΐκους χρόνους, διόνυμον δὲν λιθαντοῦ (Ἴλιαδ. ΙII, 57.—Ὀδυσ. XVI, 380, 424). Αἰσχ. Ἀγρι. 1616.—Σοφ. ΑΙ. 719). ἐπερα δὲ δις ἡ πιωτέρων ποινῶν. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις πρώτῃ ἡ ποδις τῶν Ἀθηνῶν εἰσήγαγε τὰς ποινικὰς ἄγωγὰς θεωρήσασα καὶ τὰ ιδιωτικὰ ἀδικήματα δημοτικά τάξεως. (Ἰσοχρ. Πανηγ. §. 10. *Εκδ. Κοραζῆ).
- 20) Fustel de Coulanges «La cité antique» σελ. 247.
- 21) Δημοσθ. περὶ Στεφ. §. 133.
- 22) Αἰσχ. Χ. Κτησιφ. 223.
- 23) Δημ. Χ. Τιμοχρ. 765.
- 24) Δημ. Χ. Νεοχρ. 1350.—κατὰ Τιμοχρ. 763.—κατ' Ἀριστογ. Α'. 787.—Thönnissen Droit Pén. d'Ath. σελ. 345.
- 25) Αἰλ. Π. Ἰστ. Βιθλ. 5', 2. καὶ 1γ', 24.—Πλούτ. Περικλ. 37.—Αθῆν. Γ. 577.
- 26) J. J. Rhönnissen Droit Pén. d'Ath. p. 345 n. 2.—Δημοσθ. π. Τιμοχρ. 202 καὶ 203.—περὶ Στεφ. 187.
- 27) Ια. ibid.—Πλούταρχ. Κέμ. IV.—Θεμιστ. 1.
- 28) A. Ραγκαβῆ Λεξ. Ἀρχ. ἐν λέξ.
- 29) Λυτ. κατ' Ἀγορατ. 55.—Ἀνδροκ. περὶ Μυστηρ. ΙΒ, 26.—Πλούτ. Περικλ. §. 34.
- 30) Η. Ποττέρου Ἑλλην. Ἀρχ. τόμ. Α. σελ. 75—77.—Thönnissen Droit pénal σελ. 340—342.
- 31) Ἰσαίου περὶ Πύρ. διαδ. § 37.—Δημοσθ. πρὸς Εὐθουλιδ. 56.
- 32) Ο Κέρκρψ περὶ τοῦ τὴν ἐν Ἀθήναις λειψανδρίνων ὅρῶν καὶ θέλων νὰ προτελεύσῃ τοὺς ξένους παρεγγόρησεν αὐτοῖς ἵσα τοῖς πολίταις δικαιώματα. Ο Θησεὺς ἔτι μᾶλλον τὴν πόλιν αἰξῆσαι βιολόμενος «ἐκάλει πάντας ἐπὶ τοῖς ἴσοις» κτρυγμα διαδοῦντο λέγεται τὸ «δεῖρ» ἦτε πάντες Λεώ». Εἶτα διόλων ἀπηλλάσμενος τοῦ τότε ἐπικρατοῦντος ἀποκλειτινοῦ συστήματος—ώς ἐκ τῶν στενῶν δρίων τῶν πολιτειῶν,—ἐθέσπισε τὸν «περὶ δημοποιήτων» νόμον, καθ' ὃν ἐπετρέπετο «γενέσθαι πολίτας τοὺς φευγοντας τὴν ἐκτιμήσας ἥ πανετίσιος Ἀθήνακες μεταχοιζούμενος ἐπὶ τέχνῃ» διότι ἐνόμιζε, «μεθέξειν τῆς πολιτείας τοὺς μὲν ἀποβεβλήκοτας, τὴν ἐκτιμήν, διὰ τὴν ἀνάγκην. τοὺς δὲ ἀπολειπότας διὰ τὴν ἁγνότην» (Πλούτ. Σολ. ΚΔ.). Τὸν νόμον τοῦτον ἐκύρωσε καὶ διοικητοκλῆς, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀγαθοῦ Χαιρωνέως. (Πλούτ. Θεμιστ. Διοδ. XI, 43). Καὶ διοικητοκλῆς, διποτας αὐξήσῃ τῆς χώρας τὸν πληθυσμόν, ἐνέγραψε εἰς τὰς φυλὰς καὶ ξένους, καὶ μετοίκους, καὶ δούλους (Ἀριστοτ. Πολ. Γ. 1, 10.). Κατὰ δὲ τὸν Θουκυδίδην, οἱ προσφέροντες εἰς τοὺς Ἀθηναίους ἐγένοντο εὐθὺς πολίται, ἥ δὲ συνήθεια κύρτη ἡ ἀρχαία (Α. 2.). *Απόρον ἐν τούτοις πῶς διοικητοκλῆς ισχυρίζεται διὰ διάλογα πόδες δὲν ἡδύνατο νὰ συμβληθῇ ἐγκύρως μετὰ τοῦ διατοῦ οὐδὲ νὰ γίνη νομίμως ἰδοκτήτης. [La cité antique σελ. 250]. Γινώσκομεν διὰ διάποτα τὸ ἐν Ἀθηναίς ἐμπόριον ἤσκουσαν οἱ ἀλλοδα-
- ποὶ καὶ τὰ τέλη ἥ τοι τὰς ἀπὸ τῶν δημοσίων γαϊῶν προσδόους ἔξεμίσθουν ἐγγυητὰς διομαζόντες, πῶς λοιπὸν τοῦτο ἐγίγνετο ἀναμένεται διαμέσους εἰγόντων κύρος, ἥ δὲν ὑπῆρχον κανόνες τὰς συναλλαγὰς ρυθμίζοντες: Καὶ περὶ τῆς δευτέρας ἀνακριθείσας θέλομεν πειτεθῆ ἐκ τῶν μετ' ὀλίγον ρηθησούμενων.
- 33) I. Σούτσου λογ. Πρωταν. 20 μαΐου 1858.
- 34) Δημ. κατ' Ἀριστοκρ. 687.
- 35) Όμ. Οδύσ. XVI, 383.
- 36) Δημ. κατ' Ἀριστοκρ. 659—660. Διογ. Λαζαρ. Θ. 65.—Ισοχρ. περὶ Εἰρην. §. 10.
- 37) Δουκιαν. Σκύθ. §. 1.
- 38) Αὐτόθι §. 8.
- 39) Δημοσθ. Χ. Νεάρ. 89—91.—Fustel de Coulanges «la Cité antique» σελ. 248.
- 40) Άρχ. Ἐφημ. τόμ. Γ' 1363, 1366, 1447, 1455, 3148.
- 41) Δημ. κατ' Νεαρ. 1376.
- 42) Πλούτ. Σολ. §. 24.
- 43) Tit. Liv. XXII, 41.—Πολυθ. I. 26.
- 44) Δημ. π. Στεφ. §. 187.—Λυτ.
- 45) Δημ. περ. Στεφ. 553.
- 46) Αὐτόθι 187.
- 47) Ξεν. Ἑλλην. Α, II, 10.
- 48) Οἰκονομ. Ἀστ. Δίκ. §. 146 σημ. 4.—Δημ. π. στεφ. 265.
- 49) Ἡρόδ. Α. 54. Θ. 73.
- 50) Ισοχρ. Τριπεζ. 370.—Δημ. πρὸς Λεπτ. 35.—κατ' Ἀριστοκρ. 199.
- 51) Μεντορ. τόμ. Γ' φυλ. ΑΓ. σελ. 275.
- 52) C. Καραπανός, Dodone et ses ruines σελ. 49, 114 κτλ.
- 53) Ραγκαβῆ Ἀρχ. Λεξικὸν λέξει.
- 54) Πολυθ. XVII. τόμ. Β. p. 462.
- 55) Δημ. Χ. Νεάρ. 104.
- 56) Πολυθ. IV, XXX. c. XV. τόμ. 2. p. 462.
- 57) Ζωτικᾶς 8, 19.—Πολυθ. XVI, 26, 9.—XXXI, 15.
- 58) Boeck. Corp. Inscript. Gr. t. II, n. 2544, 2556, 2557.—Θουκ. Γ. 55.—Πολυθ. IB, 10, 26.—Διοδ. ΙΕ, 46.—Schōm. Ant. j. P. Gr. VI, 1. 6.
- 59) Πλούταρχ. Περὶ φυγῆς.
- 60) Θεοχρ. Εἰδ. 10.
- Ἐν Πρεβεζῇ.

ΝΕΣΤΩΡ ΓΕΩΡΓΙΤΣΗΣ
(Δικηγόρος).

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΔΡΑΜΑΣ.

(Συνέγεια: ἵδε προηγούμενον ἀριθμὸν 30).

τε') Ἐν Δράμᾳ ἔνωθεν τῆς θύρας τῆς Μητροπόλεως ἐντετείγειται απλάξ δρθογνώμονιος σχῆματος ἐκ λευκοῦ λίθου. Ἐν τῷ μέσῳ ἐγκεκόλαπται σταυρὸς διπλοῦς. ἔνθεν τοῦ διποίου ἀνὰ μία κυπάρισσος καὶ εἰς τὰς εἰκονίζονται. Ἀνωθεν τῆς πλακὸς ἐπὶ πλαισίου προεξέχοντος ἀναγινώσκεται ἥ ἐξῆς ἐπιγραφὴ κεφαλαῖσις βυζαντινοῖς γράμμασι: γεγραμμένη.

ΑΥΤΗ ΧΆΡΙΣ ΠΕΦΥΚΕΝ ΚΟΥΡΟΠΑΛΑΤΟΥ ΑΛΕΞΙΣ ΤΕ ΦΗΜΗ ΤΩΝ ΜΑΝΙΑΚΗ ΦΕΡΗ Κ. ΤΗΣ ΧΟΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ Π ΑΝΑΓΙΑ ΔΕΞΠΟΙΝΑ ΕΙΣ ΤΡΙΑΝ μνὶ | ΣΝΙΩΗ . . . ἔτος ζχνης ἐπι η βε ΜΑΝΘΑ ΚΟΜΗΝ

Αὕτη χάρις πέρυσεν Κουροπαλάτου

Ἄλεξίου τε φήμη τοῦ Μανιάκη.

φέρη καὶ τῆς σῆς διαγραφῆς τὸν τύπον Η-

αναγία Δέσποινα εἰς σωτηρίαν μηνὶ Ι-

ουνίω. . ἔτος Σ. Κ. η γ' ἐπὶ τῆς βασιλείας Μα-

νουνὶ λ. Κομνηνοῦ.

*Ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ ἀναρρέφεται τὸ ὄνομα τοῦ Κουροπαλάτου Ἀλεξίου τοῦ Μανιάκη. διπάναιται τοῦ διποίου ἐνηγέρθη, ὡς φαίνεται, ναὶ τῆς Παναγίας. Τὸ ὄνομα τοῦ Κουροπαλάτου ἦν ταῦτο